

Riksrevisjonens undersøkelse av toll- og avgiftsetatens grensekontroll

BAKGRUNN OG MÅL FOR UNDERSØKELSEN

Toll- og avgiftsetatens grensekontroll er kontroll av gods, reisende og transportmidler for å avdekke smugling. Etatens hovedmål om å hindre/motvirke ulovlig inn- og utførsel av varer er nært knyttet til toll- og avgiftsetatens samfunnsbeskytterrolle. Ifølge regjeringens handlingsplan mot økonomisk kriminalitet fra 2011 har det vært en kraftig økning i gods- og passasjertrafikken til og fra Norge de siste årene, samtidig som smugling er stadig mer profesjonelt organisert. Store volum av gods, reisende og transportmidler, samt en langstrakt kystlinje og landegrense med mange grenseoverganger, skaper utfordringer i grensekontrollen.

Målet med undersøkelsen har vært å vurdere måloppnåelse og effektivitet i toll- og avgiftsetatens arbeid med å hindre/motvirke ulovlig inn- og utførsel av varer gjennom grensekontrollen. Undersøkelsen omfatter perioden 2010–2013.

Funn og anbefalinger

Manglende prioritering av arbeidet med å avdekke alvorlige overtredelser for å bekjempe organisert kriminalitet

Lave beslag for flere typer narkotika og valuta

Riksrevisjonen anbefaler at

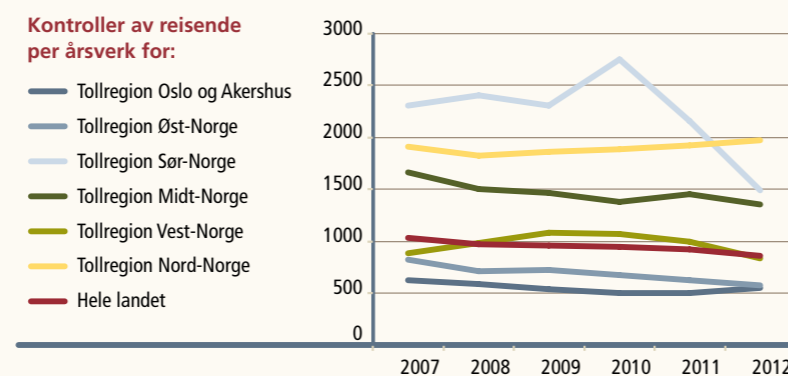
- Finansdepartement og Toll- og avgiftsdirektoratet legger økt vekt på arbeidet med å avdekke alvorlige overtredelser for å bekjempe organisert kriminalitet.

Bemanningen tilpasses i liten grad til økt trafikkmengde i helger og ferier, og etaten mangler oversikt over trafikken ved flere ubemannede grenseoverganger

Riksrevisjonen anbefaler at

- Toll- og avgiftsdirektoratet generelt vurderer mulighetene for en bedre tilpasning mellom bemanning i grensekontrollen og faktisk trafikkmengde, og framskaffer mer systematisk kunnskap om trafikkmengde ved de ubemannede grenseovergangene som grunnlag for prioritering av kontrollressursene.

Store regionale variasjoner i kontrollen av reisende

På flere områder sikrer ikke etats- og virksomhetsstyringen et tilstrekkelig grunnlag for en kunnskapsbasert styring av toll- og avgiftsetatens grensekontroll

Riksrevisjonen anbefaler at

- Finansdepartementet og Toll- og avgiftsdirektoratet styrker arbeidet med analyser og evalueringer rettet mot effektivitet og måloppnåelse i grensekontrollen, slik at kunnskapsgrunnlaget i etats- og virksomhetsstyringen blir bedre.

Antall grenseoverganger fordelt på tollregion

Grenseoverganger:	Bemannet	Ubemannet	Totalt
Tollregion Nord-Norge	14	2	16
Tollregion Midt-Norge	12	39	51
Tollregion Vest-Norge	7	0	7
Tollregion Sør-Norge	6	0	6
Tollregion Øst-Norge	6	41	47
Tollregion Oslo og Akershus	3	8	11
Sum	48	90	138

Svakheter i sentrale virkemidler som ikt, kontrollfasiliteter, skanner og kanaler for tips

Riksrevisjonen anbefaler at

- Finansdepartementet og Toll- og avgiftsdirektoratet vurderer mulighetene for forbedring av kontrollfasiliteter ved flere av grenseovergangene, slik at de samlede ressursene kan utnyttes på en mer effektiv måte.